

**การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชน
ตำบล จังหวัดสระแก้ว ในการดำเนินงาน
ตามภารกิจของพระราชบัญญัติ
สภาองค์กรชุมชน พุทธศักราช 2551**

The Participations Among Members of District
Community Organizations of Sakaeo
Province in Fulfilling Missions Based on the
Community Organizations Act of B.E. 2551

ไชยา กุฎาคาร*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว ในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พุทธศักราช 2551 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม ของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว ในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พุทธศักราช 2551 และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว ในการดำเนินงานตามภารกิจ

* ประธานสาขาวิชาการบริหารทั่วไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พุทธศักราช 2551 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว จำนวนทั้งหมด 1,833 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 329 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลมีความรู้ความเข้าใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว ในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.05) โดยมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ควรส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาความเข้มแข็งของการมีส่วนร่วมและการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่สมาชิกสภาองค์กรชุมชนและประชาชนให้มากขึ้น เพื่อยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติภารกิจของสภาองค์กรชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต รวมทั้งสามารถพัฒนาให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551

คำสำคัญ: สภาองค์กรชุมชนตำบล, พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พุทธศักราช 2551, การมีส่วนร่วมของประชาชน

Abstract

This research aims 1) to study levels of knowledge and understanding among members of District Community Organizations of Sakaeo province in fulfilling missions based on the Community Organizations Act of B.E.2551; 2) to study levels of participations among members of

District Community Organizations of Sakaeo province in fulfilling missions based on the Community Organizations Act of B.E.2551; and 3) to deliver suggestions in enhancing knowledge and understanding among members of District Community Organizations of Sakaeo province in fulfilling missions based on the Community Organizations Act of B.E.2551. Population in this research is 1,833 members of District Community Organizations of Sakaeo province. Samples are 329 members drawn by Taro Yamane's method at the level of confident at 95% and the sampling error at 0.05. The research instrument is questionnaires derived from literature reviews and relevant researches. Data are analyzed by using frequencies, percentages, means, and standard deviations.

The results indicate that members of District Community Organizations of Sakaeo province have knowledge and understanding in a high level. The levels of participations among members of District Community Organizations of Sakaeo province in fulfilling missions based on the Community Organizations Act of B.E.2551 is medium ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.05). The result suggests other governmental organizations to facilitate, enhance, and develop the strength of participations and knowledge facilitations among members of District Community Organizations and citizen. This aims to effectively boost levels of participations among citizen in fulfilling missions of the Community Organizations in the future, and to develop the Community Organizations with sustainable based on the Community Organizations Act of B.E.2551.

Keywords: District Community Organizations, The Community Organizations Act of B.E.2551, People's participation

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชุมชนเป็นสังคมฐานรากที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ สำหรับการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ชุมชนอ่อนแอ ประสบความยากจน เกิดปัญหาสังคม กระนั้นก็ดี ชุมชนมีการใช้ทุนทางสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญา เพื่อการดำรงอยู่ ตลอดจนมีการร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นไปสู่ชุมชนเข้มแข็ง สามารถจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ยังจะนำไปสู่การสร้างระบบประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลให้ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น ตามความหลากหลายของวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่น เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุการณ์ดังกล่าวจึงนำไปสู่ความคิดของการมีกฎหมายเพื่อรองรับการเกิดเวทีปรึกษาหารือของชุมชนที่มีสถานะที่ชัดเจนเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย เป็นกฎหมายที่มีบทบาทในการส่งเสริมและไม่มีสภาพบังคับชุมชนสามารถดำเนินการเมื่อเกิดความพร้อมและเห็นพ้องต้องกัน รวมทั้งการคงความเป็นอิสระและความร่วมมือต่อกันของการทำงานในท้องถิ่น ในการดำเนินงานให้เกิด พ.ร.บ. สภาองค์กรชุมชน อาจกล่าวได้ว่า พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน เป็นกฎหมายที่เกิดจากความร่วมมือของขบวนการสภาองค์กรชุมชน และหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยมีเจตนารมณ์ที่ให้กฎหมายเป็นเครื่องมือของการรับรองสถานภาพและสร้างความเข้มแข็งให้ทุกชุมชนท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการตนเองเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การปกครอง ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนถึงสิทธิชุมชนบนพื้นฐานความเป็นธรรมชาติและวัฒนธรรมภูมิปัญญาของท้องถิ่น เป็นกระบวนการของความร่วมมือในการพัฒนาที่ใช้พื้นที่ตำบลเป็นตัวตั้งให้ชุมชนเป็นแกนหลักและประสานพลังความร่วมมือหลายฝ่าย ในการบูรณาการงานพัฒนาทุกเรื่องเข้าด้วยกัน ในปี พ.ศ. 2551 ได้มีการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนตำบล พ.ศ. 2551” ในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 โดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนสภาองค์กร

ชุมชนตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), 2551)

ในด้านความสำคัญของสภาองค์กรชุมชนตำบลถือว่าเป็นเวทีที่ปรึกษาหารือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็งมีความสามารถในการจัดการตนเองทั้งในระดับตำบลและจังหวัด รวมถึงประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), 2552, หน้า 104) สอดคล้องกับแนวคิดของ ประเวศ วะสี (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), 2551, หน้า 12) ที่มองว่าสภาองค์กรชุมชนเป็นเครื่องมือที่เชื่อมต่อฐานของความดี ความจริงไปสู่นโยบายทุกระดับ ไม่มีพระเจดีย์องค์ใดที่จะสร้างจากยอดได้สำเร็จ การสร้างพระเจดีย์ต้องสร้างจากฐานก่อน ฐานในที่นี้คือชุมชนท้องถิ่น เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนท้องถิ่น เกิดผู้นำตามธรรมชาติที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง เป็นสภาที่ไม่ไปแสวงหาอำนาจ ไม่ขัดแย้งกับใครเป็นประชาธิปไตยตั้งแต่เริ่มต้น ดังนั้น สภาองค์กรชุมชนตำบลจึงเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนของคนในชุมชนท้องถิ่นทุกมิติ ทั้งเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สุขภาพ อนามัย การศึกษาและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้กลุ่มหรือองค์กรต่างๆ ในชุมชนเกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนท้องถิ่น เข้ามาร่วมใช้เวทีพูดคุยเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน ดังนั้นการเกิดเป็นพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ที่รับรองให้สภาองค์กรชุมชนมีฐานะตามกฎหมาย โดยมีความมุ่งหมายให้เกิดการเสริมสร้างกระบวนการทำงานในระดับท้องถิ่นโดยได้เน้นชุมชนซึ่งเป็นสังคมฐานรากที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์วิถีชีวิต วัฒนธรรมแตกต่างหลากหลายตามภูมิโนควิถี เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ การสร้างระบอบประชาธิปไตย และระบบธรรมาภิบาล ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาตำบลแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจระดับประเทศ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการติดตามการทำงานของหน่วยงานภาครัฐในทุกระดับ ดังนั้นเมื่อมีการประกาศให้พระราชบัญญัติ สภาองค์กรชุมชนมีผลบังคับ

ใช้เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 องค์การเครือข่ายต่างๆ ที่เคยเกิดขึ้นในชุมชนจึงเริ่มจดทะเบียนเพื่อนจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนในท้องถิ่นเกิดขึ้น

จังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนขึ้น โดยมีจำนวนสภาองค์กรชุมชนทั้งสิ้น จำนวน 46 สภาองค์กรชุมชน โดยลักษณะชุมชนโดยทั่วไปเป็นชุมชนเกษตรกรรมที่อยู่ร่วมกันแบบเครือญาติและเป็นเขตพื้นที่หนึ่งที่ได้รับผลกระทบกระเทือนจากการขยายตัวของกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้เกิดปัญหาชุมชนอย่างรุนแรงไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า เสื่อมโทรมวิถีชีวิตต่างคนต่างอยู่ ปัญหายาเสพติด การพนัน อบายมุข แพร่ระบาด ครอบครัวแตกแยก ทำให้ผู้นำ พระ และหน่วยงานในชุมชนต่างๆ เริ่มรวมกลุ่มกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้กระบวนการ “บวรส” (บ้าน วัด โรงเรียน สถานื่อนามัย) โดยเริ่มจากการแก้ไขปัญหายาเสพติดก่อน มีการใช้มาตรการทางสังคมอย่างเคร่งครัด และยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนนำมาสู่การแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในเรื่องอื่นๆ ดังนั้นเมื่อกฎหมายพระราชบัญญัติสภาองค์กร ได้ประกาศให้มีผลบังคับใช้ ทำให้การรวมตัวของชาวบ้านที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้นี้ ได้กลายเป็นองค์กรที่เป็นนิติบุคคลและมีกฎหมายรับรองฐานะ

แต่อย่างไรก็ตามจากการเกิดขึ้นของสภาองค์กรชุมชนตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้เกิดการตั้งข้อสังเกตจากหลายภาคส่วนเกิดขึ้น โดยเฉพาะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกระทรวงมหาดไทย ถึงขอบเขตอำนาจหน้าที่ของสภาองค์กรชุมชนว่าอยู่ในทิศทางใด รวมถึงการตั้งข้อสังเกตว่าสภาองค์กรดังกล่าวสุดท้ายแล้วจะกลายเป็นเครื่องมือของข้าราชการที่จะเข้ามาแทรกแซงการบริหารการปกครองท้องถิ่นหรือไม่ ข้อเท็จจริงอีกประการหนึ่งที่สำคัญ ในการจัดการตนเอง เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ยังขาดประสิทธิภาพ อันสืบเนื่องมาจากประชาชนยังขาดทักษะและโอกาสในด้านการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ดังนั้นความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานของสภาองค์กรชุมชนและการมีส่วนร่วมในการเมืองภาคประชาชน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ประชาชนในชุมชนควรมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสภาองค์กรชุมชนและเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษา ความรู้ความเข้าใจ

และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของสภาองค์กรชุมชนตำบล ในจังหวัดสระแก้ว ทั้งนี้เพื่อเป็นการวัดระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของสภาองค์กรชุมชนและระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานสภาองค์กรชุมชน เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวตอบคำถามได้ว่า สภาองค์กรชุมชนที่ตั้งขึ้นมานั้นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงหรือไม่และยังสามารถนำผลที่ได้ไปพัฒนางานสภาองค์กรชุมชน ในจังหวัดสระแก้วได้อีกประการหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจ ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว ในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พุทธศักราช 2551 และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว ในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พุทธศักราช 2551

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การตอบปัญหาการวิจัยมีประสิทธิภาพและครอบคลุมครบถ้วนตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ออกแบบและกำหนดระเบียบวิธีวิจัยตามรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว จำนวนทั้งหมด 1,833 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 329 คน โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ .05 (บุญชม ศรีสะอาด, 2538)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชนตำบลในจังหวัดสระแก้ว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบวัดความรู้ โดยให้ตอบตามความรู้ของแต่ละบุคคล จำนวน 16 สำหรับหลักเกณฑ์การให้คะแนนกำหนดด้วย ตอบถูก 1 คะแนน ตอบผิด 0 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้วแบบสอบถามเป็นแบบวัดระดับการมีส่วนร่วม ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มีส่วนร่วมในระดับมาก	ให้	4	คะแนน
มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง	ให้	3	คะแนน
มีส่วนร่วมในระดับน้อย	ให้	2	คะแนน
มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ .9353

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 4 – 29 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ได้รับกลับมาจำนวน 329 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. การประมวลผลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
2. วิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของประชากร ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชน ตำบลในจังหวัดสระแก้ว ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวนและค่าร้อยละ
4. วิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสภาองค์กรชุมชนชุมชน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2538)

ค่าคะแนนเฉลี่ย

4.21 – 5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีระดับอายุ 50 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรสคือ สมรส ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม

ส่วนที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจ ของสมาชิกสภาองค์กรชุมชน ตำบล จังหวัดสระแก้ว ในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติ สภาองค์กรชุมชน พุทธศักราช 2551

พบว่า สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลมีความรู้ความเข้าใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า สมาชิกทราบ

สภาองค์กรชุมชนตำบลเป็นองค์กรที่รวมตัวกันของประชาชนเพื่อจัดให้มีเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนของคนในชุมชนเอง คิดเป็นร้อยละ 99.39 รองลงมาคือ ทราบว่าสภาองค์กรชุมชนตำบลมีหน้าที่จัดให้มีเวทีในการปรึกษาหารือกันของประชาชนภายในชุมชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อชุมชน คิดเป็นร้อยละ 97.57 และ ทราบว่าสภาองค์กรชุมชนตำบลมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนให้สมาชิก อนุรักษหรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 95.74 โดยข้อที่สมาชิกควรปรับปรุงคือ สมาชิกยังมีความเข้าใจว่าผู้มีหน้าที่รับการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลคือนายอำเภอในพื้นที่รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 38.30 กรณีที่มีการยุบสภาองค์กรชุมชนตำบลให้นำทรัพย์สินทั้งหมดของสภาองค์กรชุมชนตำบลไปจำหน่ายและนำรายได้ส่งคืนคลังจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 53.19 และสมาชิกมีความเข้าใจว่าหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนให้มีการจัดตั้งและพัฒนากิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบลคือท้องถิ่นจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 58.97 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว

พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว ในการ ดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 1.13) รองลงมาคือ ด้านด้านการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 1.05) ด้านการเสนอแนะความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$, S.D. = 1.16) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 1.28) ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว

จากการสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้วนั้น ปรากฏผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสาร

สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว เห็นว่า สภาองค์กรชุมชนมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารน้อย ทำให้ประชาชนในท้องถิ่น และหน่วยงานราชการไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องของสภาองค์กรชุมชน เมื่อไม่มีความรู้ทำให้ไม่ให้ความสำคัญกับการดำรงอยู่ของสภาองค์กรชุมชน อีกทั้งนักวิชาการที่มีความรู้เรื่องนี้ในท้องถิ่นมีน้อย ทำให้การเผยแพร่ให้ความรู้ยังไม่มี ความพร้อม ขาดการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งประชาชนในท้องถิ่นยังไม่เห็นความสำคัญของการตั้งสภาองค์กรชุมชน สนใจแต่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และรอความช่วยเหลือจากภาครัฐ ขาดการกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาในชุมชน และประชาชนยังไม่ให้ความสนใจในการออกมาแสดงความคิดเห็นหรือสะท้อนปัญหาของชุมชน ทางแก้ไข คือ ควรมีเจ้าหน้าที่ขององค์กรจัดเวทีลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และให้มีการประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวของชุมชน อย่างสม่ำเสมอประชาชนจะได้ทราบข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น

2. ด้านการเสนอแนะความคิดเห็น

สภาองค์กรชุมชนเห็นว่า การจัดเวทีในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ยังไม่เป็นรูปธรรม ทำให้ประชาชนขาดความตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของชุมชนร่วมกัน อีกทั้งประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญ กับการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนทำให้ไม่ค่อยเข้าร่วมการประชุม ซึ่งส่วนใหญ่ผู้นำกลุ่มจะเป็นผู้เสนอแนะความคิดเห็นและขอความเห็นชอบจากสมาชิกสภาองค์กรชุมชน ทางแก้ไขคือ ควรจัดเวทีประชาคมและการประชุมสัมมนาใหญ่

ในหมู่บ้านและในตำบล อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อที่จะให้ชาวบ้านได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพิ่มมากขึ้น โดยจัดให้มีเวทีเรียนรู้ให้มากขึ้นโดยหลีกเลี่ยงเวลาทำงาน จะทำให้ประชาชนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นได้มากยิ่งขึ้น

3. ด้านการดำเนินงาน

สมาชิกสภาองค์การชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เช่น มีส่วนร่วมในการดำเนินการในแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม หรือจารีตประเพณีของสภาองค์การชุมชนตำบล มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเสนอต่อเทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ แต่การประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีน้อย ทำให้ขาดการเอาใจใส่จากหน่วยงาน อีกทั้งการเสนอปัญหาของสภาองค์การชุมชนตำบลในแต่ละครั้งเป็นการรวบรวมปัญหาเพื่อเสนอหน่วยงานที่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา แต่ไม่ค่อยเห็นผลเป็นรูปธรรมในการแก้ไข ทำให้ประชาชนขาดความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมการดำเนินงาน ทางแก้ไขคือ หน่วยงานภาครัฐไม่ว่าจะเป็นจังหวัด อำเภอ ฝ่ายปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานตามภารกิจของสภาองค์การชุมชนให้มากยิ่งขึ้นและจะต้องช่วยให้สภาองค์การชุมชนสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์การชุมชน พ.ศ. 2551

4. ด้านการติดตามประเมินผล

สมาชิกสภาองค์การชุมชนตำบล มีการสรุปการทำงานอย่างต่อเนื่อง แต่ขาดการประเมินผลงาน ของสภาองค์การชุมชนตำบล และการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน เพื่อให้ประชาชนเห็นผลงานของสภาองค์การชุมชน สมาชิกสภาองค์การชุมชนบางท่านเห็นว่า สภาองค์การชุมชนตำบลควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานให้สมาชิกและประชาชนได้รับทราบ สามารถตรวจสอบและซักถามข้อสงสัยได้

5. ข้อดีข้อเสียของการดำเนินงานสภาองค์การชุมชนตำบล

ข้อดี: สมาชิกสภาองค์การชุมชนตำบลเห็นว่า สภาองค์การชุมชนตำบลเป็นเวทีสาธารณะที่สามารถให้ประชาชนมาพูดคุย ปรีกษาหารือกันเพื่อเสนอแนะปัญหา หรือข้อเสนอนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการ ถือเป็นคนกลาง

ในการเชื่อมโยงชุมชนเพื่อรับรู้ข่าวสารของชุมชนและร่วมกันหาแนวทางการแก้ไข ปัญหาเพื่อส่วนรวม

ข้อเสีย: สภาองค์กรชุมชนตำบล ไม่มีงบประมาณในการดำเนินงาน และไม่มีเงินค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติงาน และไม่มีอำนาจในการดำเนินการเอง ขาดความชัดเจนในเป้าประสงค์ อีกทั้งโครงการต่างๆ อาจซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น อีกทั้งผู้นำท้องถิ่นยังไม่ให้ความสำคัญกับการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน

6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

สมาชิกสภาองค์กรชุมชน มีข้อเสนอแนะอื่นๆ ดังนี้

1. ควรมีการเผยแพร่ข่าวสารให้ครบวงจรต่อประชาชนทุกมุมมอง เพื่อให้ประชาชนรู้จักและให้ความร่วมมือกับสภาองค์กรชุมชนมากกว่านี้
2. สมาชิกสภาองค์กรชุมชนควรมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ให้มากกว่าการเป็นแค่สมาชิกของสภาองค์กรชุมชนเท่านั้น
3. หน่วยงานอื่นของภาครัฐไม่ว่าจะเป็นจังหวัด อำเภอ รวมทั้งหน่วยงานฝ่ายท้องถิ่นและท้องถิ่น ควรทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสภาองค์กรชุมชนให้มากกว่านี้ รวมทั้งทำการส่งเสริมให้สภาองค์กรชุมชนเกิดความเข้มแข็งมากขึ้น
4. หน่วยงานภาครัฐ ควรส่งเสริมให้ตัวแทนของสภาองค์กรชุมชนได้เข้าไปมีบทบาทในการร่วมคิดร่วมทำให้กิจกรรมต่างๆ ของภาครัฐ
5. ควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน ผู้นำบ้าน หน่วยงานท้องถิ่น และสภาองค์กรชุมชนในการทำงานร่วมกันให้มากยิ่งขึ้น
6. สภาองค์กรชุมชนควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เป็นรูปธรรม และมีการรายงานให้สมาชิกทราบ สามารถตรวจสอบ ติดตาม และซักถามข้อสงสัยได้
7. ควรสนับสนุนงบประมาณในการปฏิบัติงานของสภาองค์กรชุมชน ให้เป็นรูปธรรมและมากเพียงพอต่อความยั่งยืนของสภาองค์กรชุมชน

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้ “การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว ในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พุทธศักราช 2551” ตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พุทธศักราช 2551 สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลมีความรู้ความเข้าใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า สมาชิกทราบว่าสภาองค์กรชุมชนตำบลเป็นองค์กรที่รวมตัวกันของประชาชนเพื่อจัดให้มีเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนของคนในชุมชนเอง คิดเป็นร้อยละ 99.39 รองลงมาคือ ทราบว่าสภาองค์กรชุมชนตำบลมีหน้าที่จัดให้มีเวทีในการปรึกษาหารือกันของประชาชนภายในชุมชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อชุมชน คิดเป็นร้อยละ 97.57 และ ทราบว่าสภาองค์กรชุมชนตำบลมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนให้สมาชิก อนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 95.74 โดยข้อที่สมาชิกควรปรับปรุงคือ สมาชิกยังมีความเข้าใจว่าผู้มีหน้าที่รับการจัดแจ้งการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลคือนายอำเภอในพื้นที่รับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 38.30 กรณีที่มีการยุบสภาองค์กรชุมชนตำบลให้นำทรัพย์สินทั้งหมดของสภาองค์กรชุมชนตำบลไปจำหน่ายและนำรายได้ส่งคืนคลังจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 53.19 และสมาชิกมีความเข้าใจว่าหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนให้มีการจัดตั้งและพัฒนากิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบลคือท้องถิ่นจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 58.97 ตามลำดับ ซึ่งผลการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับของอเนก เหล่าธรรมทัศน์ (2553) ศึกษาเรื่องประชาธิปไตยชุมชน: รัฐศาสตร์สำหรับสภาองค์กรชุมชนพบว่า สภาองค์กรชุมชนต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ต้องจัดการศึกษาให้คนในชุมชนต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ต้องจัดการศึกษาให้คนในชุมชนเป็นการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้เข้าใจระบบของชุมชนในทุกมิติอย่างครบถ้วน และจากความคิดเห็นของผู้วิจัยนั้นเห็นว่าเมื่อสมาชิกและคนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในบริบทต่างๆ ของชุมชนแล้วจะนำมาซึ่งความสามัคคีและ

การพัฒนาดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในหลักการทรงงานที่ว่า ระเบิดจากข้างใน

ส่วนวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว ในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนพหุศักราช 2551 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว ในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 1.13) รองลงมาคือ ด้านด้านการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 1.05) ด้านการเสนอแนะความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$, S.D. = 1.16) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 1.28) ตามลำดับ ซึ่งผลการศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ธัชพล ประจักษ์จิตต์ (2542) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอบางคนที่จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ และผลการศึกษามนัส นพรัตน์ (2541) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเทศบาลตำบลปากแพวก พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่จะมีการรับรู้ข่าวสารด้านการอ่านวิเคราะห์ข่าวสารรายสัปดาห์และการฟังข่าวจากเสียงตามสายของเทศบาลกลับมีน้อยและจากความคิดเห็นของผู้วิจัยมีความเห็นว่าโดยรวมแล้วระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชน หรือการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นในภาพรวมควรมีการพัฒนาในระดับการมีส่วนร่วมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมให้มากกว่านี้ เนื่องจากผลการวิจัยของนักวิจัยทั้ง 3 เรื่อง ระดับการมีส่วนร่วมยังไม่อยู่ในระดับดีถึงดีมาก

สรุปการอภิปรายผล จากการศึกษา “การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว ในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราช

บัญญัติสภาองค์กรชุมชน พุทธศักราช 2551" นั้นผู้วิจัยพบทสรุปว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน เพราะเมื่อสมาชิกมีความรู้และเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันแล้วสมาชิกก็จะเห็นถึงผลประโยชน์ที่ชุมชนจะได้รับและก็จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมขึ้นมาในภายหลังและก่อให้เกิดการทำงานแบบเข้าใจ เข้าถึงปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริง ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมและให้การสนับสนุน ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นมีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่มีความรับผิดชอบ อาทิ สภาพัฒนาการเมือง จังหวัดสระแก้ว หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ควรส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาความเข้มแข็งของการมีส่วนร่วมและการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่สมาชิกสภาองค์กรชุมชนและประชาชนให้มากขึ้น เพื่อยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติภารกิจของสภาองค์กรชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต
2. ควรให้มีการเสริมสร้างความรู้ให้แก่สมาชิกและประชาชนในเรื่องของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 อย่างถูกต้อง ครอบคลุมและทั่วถึง มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลให้สมาชิกได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ครบถ้วน และทันเวลา โดยวิธีการต่างๆ ที่เหมาะสมตามโอกาส อาทิ เอกสารเผยแพร่การประชุม อบรมให้ความรู้ เป็นต้น
3. ควรจัดเวทีประชาชาคมและการประชุมสัมมนาใหญ่ในหมู่บ้านและในตำบล อย่างน้อยปีละ 2 ครั้งเพื่อที่จะให้ชาวบ้านได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพิ่มมากขึ้น โดยจัดให้มีเวทีเรียนรู้ให้มากขึ้นโดยหลีกเลี่ยงเวลาทำงาน จะทำให้ประชาชนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นได้มากยิ่งขึ้น
4. ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกองค์กรชุมชนตำบลทุกคน ได้มีส่วนร่วมดำเนินงานด้วยตนเองตามความเหมาะสมในภารกิจที่สภาองค์กรชุมชนตำบลดำเนินการ มิใช่เป็นเพียงผู้รับรู้ว่าเท่านั้นและมีสมาชิกเพียงไม่กี่คนเป็นผู้ดำเนินการ

5. หน่วยงานภาครัฐไม่ว่าจะเป็นจังหวัด อำเภอ ฝ่ายปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานตามภารกิจของสภาองค์กรชุมชนให้มากยิ่งขึ้นและจะต้องช่วยให้สภาองค์กรชุมชนสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551

6. สภาองค์กรชุมชนควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เป็นรูปธรรม และมีการรายงานให้สมาชิกทราบ สามารถตรวจสอบ ติดตาม และซักถามข้อสงสัยได้

7. การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนเป็นการปฏิบัติภารกิจโดยยึดหลักอาสาเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นเรื่องที่หน่วยงานของภาครัฐในทุกระดับที่จะต้องส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณให้แก่สภาองค์กรชุมชนอย่างเพียงพอต่อการปฏิบัติตามภารกิจ และสามารถพัฒนาให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดประชากรในการศึกษาไว้เฉพาะผู้ที่สมาชิกของสภาองค์กรชุมชนตำบล จังหวัดสระแก้ว เท่านั้น จึงควรขยายการศึกษาให้ครอบคลุมถึงประชาชนในเขตพื้นที่ของสภาองค์กรชุมชนตำบลด้วยว่ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไปในอนาคต

2. ประชากรที่ควรศึกษาเพิ่มเติม คือ สมาชิกสภาองค์กรชุมชนและประชาชนในจังหวัดอื่นๆ เพื่อจะได้ทราบภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนและสมาชิกสภาองค์กรชุมชนในระดับประเทศ

รายการอ้างอิง

- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาลด้านการบริการจัดหางาน. กรุงเทพฯ: กองแผนงานและสารสนเทศ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.
- จรัส สุวรรณมาลา และชาญณวุฒ ไชยรักษา. (2547). การกำหนดตัวชี้วัดระดับและประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการกระจายอำนาจ. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- จินตวีร์ เกษมศุข. (2554). การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราพร เชื้อบุญมี. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลท่าสะอาด อำเภอเขาคา จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เจมส์ แอล. เครย์ตัน. (2551). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม. แปลโดย วันชัย วัฒนศัพท์, ถวิลวดี บุรีกุล, เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี. ขอนแก่น: โรงพิมพ์ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2525). การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชินรัตน์ สมสืบ. (2539). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภการพิมพ์.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: พิมพ์เศพรินติ้งเซ็นเตอร์.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน: จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ: เอ.พี. กราฟิค ดีไซน์และการพิมพ์.
- นิภากรณ์ เกียรติสุข. (2539). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานโยบายและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกริก.

- นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์. (2537). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- นิโรธ โลหะชีพ. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาล ตำบลแม่สุข อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา*. รายงานการศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- บรรเจิด อนุเวช. (2543). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองและความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวังน้อยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2538). *วิธีสถิติสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญทอม หงส์ษา. พ.จ.ท. (2555). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปานิสรา เตชนันท์. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านโคก อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปรัชญา เวสารัชช์ และมนตรี กรรณพุมมาลย์. (2528). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชนบท*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประเวศ วะสี. (2541). *ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคม และศีลธรรม*. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- _____. (2542). *เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม*. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- _____. (2544). *หนทางฝ่าวิกฤตชาติ และทางรอดของสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชา.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2526). *ข่าวสารการเมืองของคนไทย*. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.

- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม. (2547). *การพัฒนาองค์กรชุมชน*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน).
- ไพศาล หวังวานิช. (2526). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พิเชษฐ โปตาพล. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสระนกแก้ว อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพ็ญภา อุดมสมุทร. (2552). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- มณฑป บุญธรรม. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลำพญากลาง อำเภอ มวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี*. รายงานศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มะยุชะ มะยาชิง. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาใหม่ อำเภอดงไผ่ จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยุวัฒน์ ภูมิเมธี. (2526). *หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: ไทยอนุเคราะห์ไทยการพิมพ์.
- รมณีย์ บุญวานิช. (2552). *การมีส่วนร่วมของพนักงานในการจัดการสิ่งแวดล้อม บริษัท ไทยโตชิบาอุตสาหกรรม จำกัด*. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันองค์การพัฒนาชุมชน (องค์การมหาชน). (2548). *การสร้างความเข้มแข็งของสังคมจากรากฐานด้วยพลังองค์กรชุมชนและประชาสังคม*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.

- _____. (2551). พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน).
- _____. (2552ก). คู่มือ พ.ร.บ. สภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน).
- _____. (2552ข). รายงานผลการดำเนินงานสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน).
- สน รูปสูง. (2551). สภาองค์กรชุมชนตำบล. วันที่ค้นข้อมูล 21 กันยายน 2553, จาก http://www.codi.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=1095%3A2010-09-14-04-43-58&catid=42%3A2009-09-22-05-47-57&Itemid=65&lang=th
- สมบัติ รัปศิริเจริญ. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลแปรงยาว อำเภอแปรงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุขุมพร ลิ้มไทย. (2548). งานพัฒนาชุมชนกับการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน. วารสารพัฒนาชุมชน, 44(8), 18 – 21.
- สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. (2545). รัฐธรรมนูญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ อินทร. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่นาจร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2547). คู่มือการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สกถ.) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- อดิสรพีพัฒน์, ม.ร.ว. (2525). ความสำคัญของการมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาชุมชนเมือง.

- _____. (2527). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศักดิ์โสภาคการพิมพ์.
- อาภรณ์ จันทรสว่าง. (2522). คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชนบท 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2553). ประชาธิปไตยชุมชน: รัฐศาสตร์สำหรับสภาองค์กรชุมชน. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน).
- David, E. (1971). *The Political System: An Inquiry into the State of Political Science*. New York: Alfred A. Knopf.
- Erwin, W. (1973). *Participation management: Concept, theory, and implementation*. Atlanta, GA: Georgia State University.
- Keith, D.D. (1972). *Human Behavior at Work Human Relations and Organizational Behavior*. New York: McGraw - Hill Book.